

Bruselj, 18.1.2021
COM(2021) 9 final

POROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

**Tretje poročilo o napredku pri izvajanju strategije in akcijskega načrta EU za
obvladovanje tveganja na carinskem področju**

{SWD(2021) 2 final}

1. UVOD

Carinski organi obravnavajo znatne in nenehno naraščajoče količine blaga. Olajšati morajo vse večji obseg zakonite trgovine, hkrati pa se neprekinjeno bojujejo proti goljufijam in tihotapljenju nezakonitega ali nevarnega blaga. Medtem pa veliki izzivi, kot so sedanja kriza v javnem zdravju, posledice izstopa Združenega kraljestva iz enotnega trga in carinske unije EU ter vzpon digitalizacije in e-trgovanja, vplivajo na delo carinskih organov.

Obvladovanje tveganja carinskim organom omogoča, da bolje prepoznajo in se osredotočijo na tiste pošiljke, ki predstavljajo tveganje. Omogoča obravnavanje navedenih tveganj v najboljšem trenutku v dobavni verigi, da se zagotovita varnost in zaščita prebivalcev EU ter zaščita finančnih interesov EU in njenih držav članic. Omogoča tudi optimizacijo uporabe carinskih virov.

Komisija je leta 2014 sprejela strategijo in akcijski načrt EU za obvladovanje tveganja na carinskem področju¹. Strategija se nanaša na obdobje 2014–2020 in opredeljuje sedem ključnih ciljev, ki jih združuje splošni cilj vzpostavitve visokokakovostnega, večplastnega pristopa k obvladovanju tveganja. V akcijskem načrtu so bili določeni konkretni ukrepi za vsak cilj. Na zahtevo Sveta je Komisija prvo poročilo o napredku² pri izvajanju strategije in akcijskega načrta predstavila julija 2016, drugo pa julija 2018³.

Svet je v svojih sklepih iz januarja 2019 o drugem poročilu o napredku pozdravil doseženi napredek pri izvajanju strategije, vključno s krepitvijo sodelovanja med vsemi udeleženci, začetkom izvajanja novih pobud – zlasti sklepa Komisije o merilih finančnega tveganja – in sodelovanjem carinskih uprav pri dejavnostih, povezanih z varnostjo. Poudaril je tudi, da je obvladovanje tveganja stalen proces, ki ni omejen na posebne ukrepe z jasno določenimi datumi začetka in konca, ter da morajo carinski organi še naprej uvajati inovacije in biti pripravljeni, da se odzivajo na nove ali nastajajoče grožnje. Svet je v svojih sklepih iz januarja 2019 pozval Komisijo, naj v dveh letih predloži tretje in končno poročilo o napredku pri izvajanju sedanje strategije za obdobje 2019–2020.

To tretje poročilo o napredku je odgovor Komisije na navedeno zahtevo. Tako kot prejšnji poročili tudi to poročilo vsebuje splošno kvalitativno oceno izvajanja strategije, in sicer s predstavitvijo doseženega napredka pri vsakem od sedmih ključnih ciljev od objave drugega poročila. V njem so za vsak posamezni cilj izpostavljeni najpomembnejši dosežki in nastale težave, medtem ko priloženi delovni dokument služb Komisije vsebuje bolj poglobljeno analizo.

---

¹ COM(2014) 527 final.

² Prvo poročilo o napredku pri izvajanju strategije in akcijskega načrta EU za obvladovanje tveganja na carinskem področju. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0476&from=SL> (za obdobje 2015–2016).

³ Drugo poročilo o napredku pri izvajanju strategije in akcijskega načrta EU za obvladovanje tveganja na carinskem področju. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0549&from=sl> (za obdobje 2017–2018).

2. POROČILO O NAPREDKU

2.1. Cilj 1 – Izboljšanje kakovosti podatkov in načinov dokumentacijske obdelave

Cilj vzpostavitve celovitega pravnega okvira z zahtevami za „večkratno dokumentacijsko obdelavo“ podatkov za analizo varnostnega tveganja, kjer se bodo podatki o vstopnih skupnih deklaracijah zagotavljali v plasteh, in za izboljšanje kakovosti podatkov je bil dosežen, čeprav bo treba njegovo popolno izvajanje še doseči.

Pravni okvir

Pravni okvir sestavljajo carinski zakonik Unije ter podrobna pravila iz delegiranih in izvedbenih aktov. Zakonik je začel veljati 1. maja 2016. Leta 2020 so bili izvedbeni in delegirani akti carinskega zakonika Unije dodatno posodobljeni, da bi vključevali pravila o vnaprejšnjih informacijah ter analizi tveganj glede varnosti in zaščite.

Ocena carinskega zakonika Unije

Komisija je pred kratkim začela oceno carinskega zakonika Unije, ki naj bi bila dokončana do konca leta 2021. Njen namen je ugotoviti, ali so zakonodaja in operativni elektronski sistemi do navedenega datuma še vedno ustrezni za zagotavljanje posodobljenih, racionaliziranih in poenostavljenih procesov v pomoč gospodarskim subjektom in carinskim organom, ki izpolnjujejo predpise.

Ocena bo podlaga za prihodnje odločitve o tem, ali je treba zakonik ter njegove izvedbene in delegirane akte revidirati. Zlasti bo preučeno, ali je zakonik dovolj prožen za obvladovanje upravljanja carinskih formalnosti v krizah, kot je trenutna pandemija, in glede na nove poslovne modele, kot je e-trgovanje.

Razvoj in izvedba ustreznih rešitev informacijske tehnologije

Polno izvajanje carinskega zakonika Unije temelji na 17 elektronskih sistemih.

Čeprav je bil na tem področju dosežen viden napredek in je že bilo uvedenih osem sistemov, ki zdaj delujejo, jih je devet še vedno v razvoju. To je v skladu z načrtovanjem delovnega programa carinskega zakonika Unije. Za več podrobnosti glej naslednje poglavje.

2.2. Cilj 2 – Zagotovitev razpoložljivosti podatkov o dobavni verigi, delitve informacij, pomembnih za oceno tveganja, ter rezultatov nadzora

Komisija je skupaj z državami članicami in podjetji nadaljevala razvoj sistemov informacijske tehnologije, ki podpirajo popolno izvajanje zakonika. Od zadnjega poročila o napredku so bili doseženi pomembni mejniki pri razvoju in uvajanju načrtovanih sistemov informacijske tehnologije ter glede pravil za zagotavljanje ali izmenjavo informacij. Celovit sklop sistemov informacijske tehnologije bo nadalje posodobil in

uskladil uvozne, izvozne in tranzitne postopke ter uvedel nove koncepte, kot je centralizirano carinjenje.

Novi sistem nadzora uvoza (ICS2)

Za blago, ki vstopa v EU, reforma sistema predhodnih informacij o tovoru (ICS) EU napreduje dobro. Sistem je namenjen obveščanju carinskih organov o prispetju blaga precej pred dejansko pošiljko. Razvoj sistema ICS2 je v teku, prvi rezultat pa se pričakuje spomladi 2021. Celoten sistem bo uveden v treh izdajah, kot je podrobno opisano v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije. Sistem naj bi začel v celoti delovati oktobra 2024 in bo znatno izboljšal analizo tveganj glede varnosti in zaščite.

Drugi projekti in sistemi

S sistemom „Nadzor 3“ (SURV3) se zbirajo informacije iz carinskih deklaracij in shranjujejo v podatkovno zbirko. S sistemom SURV3 je prejšnji sistem (SURV2) nadgrajen in usklajen z zahtevami carinskega zakonika Unije. V podatkovni zbirki so evidentirani in centralizirani trgovinski podatki EU (uvoz in izvoz), ki jih nacionalni carinski organi pridobijo iz svojih sistemov in jih dnevno posredujejo Komisiji. Platforma za analizo podatkov se je začela uporabljati z vzpostavitvijo delovanja nadzorne plošče za trgovinske tokove marca 2020. Pravočasno bo dodanih več funkcij, ki bodo Komisiji omogočile boljšo uporabo podatkov o nadzoru.

Uspešnost carinske unije (CUP) se uporablja kot orodje za upravljanje/usmerjanje z dokazi podprtega oblikovanja politike in strateškega odločanja ter za ocenjevanje uspešnosti in spremljanje trendov. V sistemu uspešnosti carinske unije se postopoma razvijajo ključni kazalniki uspešnosti, da bi ocenili, kako države članice izvajajo carinske kontrole, poudarili vpliv carine pri zbiranju prihodkov za proračun EU, zagotovili varnost in zaščito državljanov EU, zaščitili notranji trg in poudarili pomembnost prispevka carinskih uprav k ciljem rasti, konkurenčnosti in inovacij v skladu z agendo strategije Evropa 2020.

Skupno okolje za izmenjavo informacij (CISE) spodbuja izmenjavo ustreznih pomorskih informacij med različnimi vključenimi organi. Znatni napredek je bil dosežen z vstopom v prehodno fazo (2019–2021), ki jo upravlja in vodi Evropska agencija za pomorsko varnost (EMSA) v tesnem sodelovanju z državami članicami.

Forum za digitalni promet in logistiko (DTLF), ki ga vodi Komisija, združuje strokovnjake za promet in logistiko ter deležnike iz zasebnega in javnega sektorja, da bi oblikovali skupno vizijo in časovni načrt za digitalni promet in logistiko. Svet je aprila 2020 sprejel nova pravila, ki bodo podjetjem za tovorni promet olajšala pošiljanje informacij organom v digitalni obliki. Večja digitalizacija tovarnega prometa in logistike bo podjetjem omogočila precejšnje prihranke pri stroških ter povečala učinkovitost in trajnost prometnega sektorja.

Celoviti računalniški veterinarski sistem (TRACES) je večjezično spletno orodje Evropske komisije za upravljanje vseh sanitarnih in fitosanitarnih zahtev v zvezi s

trgovino znotraj EU ter uvozom živali, semena in živalskih zarodkov, hrane, krme in rastlin. Glavni cilj sistema je digitalizacija celotnega procesa certificiranja v skladu z Evropsko digitalno agendo⁴. Komisija je začela nov projekt v obliki razvoja sistema informacijske tehnologije za elektronsko predložitev in upravljanje potrdil o ulovu v skladu z Uredbo (ES) št. 1005/2008⁵ o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje. Ta novi sistem bo organom držav članic pomagal pri izvajanju njihovih nalog preverjanja in obvladovanja tveganj v zvezi z uvozom ribiških proizvodov v EU.

Cilj pobude za **okolje enotnega okenca EU za carino** je olajšati avtomatizirano preverjanje dokazil, predloženih s carinsko deklaracijo pri carinjenju. Uporabljalo se bo kot instrument za podporo usklajevanju kontrol med carinskimi in partnerskimi pristojnimi organi na meji ter za zagotavljanje povratnih informacij gospodarskim subjektom o kontrolah. Enotno okence povezuje nacionalne carinske sisteme in rešitve EU za elektronsko izdajanje dovoljenj, kot je sistem TRACES ali sistem za izvoz blaga z dvojno rabo.

2.3. Cilj 3 – Izvajanje ukrepov za nadzor in zmanjšanje tveganj, kadar je to potrebno („ocena vnaprej, nadzor po potrebi“)

Tretji cilj („ocena vnaprej, nadzor po potrebi“) je osrednjega pomena za strategijo v tem smislu, da bi morali vsi drugi cilji na koncu prispevati k temu, da se carinskim organom omogoči boljše ciljno usmerjanje njihovih kontrol glede na to, kdaj in kje se opravijo. V zvezi s ciljem 3 je bil dosežen velik napredek, zlasti v zvezi s prednostnim kontrolnim območjem, finančnimi tveganji ter skladnostjo in varnostjo proizvodov. Komisija prav tako nadalje razvija in širi uporabo preverjanj verodostojnosti.

Prednostno kontrolno območje

Prednostno kontrolno območje je ključni mehanizem v okviru za obvladovanje carinskega tveganja, ki EU omogoča, da določi posebna območja, ki jih je treba obravnavati prednostno za carinske kontrole. Orodje prednostnega kontrolnega območja se uporablja za usklajevanje carinskih ukrepov EU na večini glavnih območij tveganja že od leta 2007, daje operativne rezultate in zagotavlja strateška spoznanja. Med krizo se morajo prednostne naloge spremeniti, zato se prednostna kontrolna območja nadomestijo s skupnimi ukrepi, ki so osredotočeni na določeno krizo. To je veljalo za COVID-19 leta 2020.

Merila finančnega tveganja

Inšpekcijski pregledi Komisije v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi ter prejšnje delo v zvezi z ukrepi EU za zmanjšanje izgub zaradi neplačanih carin so pokazali na

---

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/>.

⁵ UL L 286, 29.10.2008, str. 1.

neusklajenost pri izvajanju carinskih kontrol za ublažitev tveganja prenizko ovrednotenega uvoza v celotni carinski uniji.

Komisija je maja 2018 sprejela pomemben izvedbeni sklep, ki določa ukrepe za enotno uporabo carinskih kontrol z določitvijo skupnih meril in standardov finančnega tveganja⁶.

Merila finančnega tveganja so sklop pravil, ki sistemom carinjenja držav članic omogočajo sistematično identifikacijo (ali „elektronsko označevanje“) transakcij, ki predstavljajo potencialna finančna tveganja in ki zahtevajo nadaljnji pregled in/ali nadzorne ukrepe. Merila zajemajo večino znanih finančnih tveganj in pomagajo zagotavljati doslednejši pristop k carinskim kontrolam.

Sklep o merilih finančnega tveganja, ki je na voljo le strokovnjakom za obvladovanje carinskega tveganja v državah članicah, državam članicam omogoča, da finančno tveganje obravnavajo enako na zunanji meji, ne da bi pri tem po nepotrebem obremenile zakonito trgovino. Opredeljuje tudi najprimernejši čas in kraj kontrole glede na obseg in vrsto tveganja ter razpoložljivost podatkov in dokumentacije.

Varnost in skladnost proizvodov

Evropski parlament in Svet sta leta 2019 sprejela Uredbo 2019/1020 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov z zakonodajo EU⁷. S to novo zakonodajo je okrepljen pravni okvir za kontrole blaga, ki vstopa v EU. Z njo se bo bistveno spodbudilo sodelovanje med carinskimi nadzornimi organi in organi za nadzor trga z namenom učinkovitejšega preverjanja uvoženih proizvodov. Nova uredba se bo v celoti uporabljala od 16. julija 2021. Priprave za njeno učinkovito izvajanje so v teku.

Preverjanja verodostojnosti

Preverjanja verodostojnosti so bila prek sistema TARIC v nacionalnih sistemih držav članic uvedena leta 2013 in se nenehno razvijajo in širijo. To so avtomatizirana preverjanja, uvedena v fazi carinjenja uvoza, s katerimi se ocenjuje veljavnost prijavljenih vrednosti. S preverjanji verodostojnosti se preverja skladnost vnosov v carinski deklaraciji s posebnimi parametri, pri čemer se ti vnosi v primeru neskladnosti blokirajo ali označijo, s čimer se ustvari opozorilo, da lahko carinski organi preverijo deklaracijo.

2.4. Cilj 4 – Krepitev zmogljivosti za zagotovitev učinkovitega izvajanja skupnega okvira za obvladovanje tveganja ter večjo odzivnost na novo ugotovljena tveganja

Izboljšanje izvajanja okvira za obvladovanje carinskega tveganja

---

⁶ C(2018) 3293 final.

⁷ Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011, UL L 169, 25.6.2019, str. 1.

Carinske uprave držav članic so dale prednost izboljšanju izvajanja okvira za obvladovanje carinskega tveganja in na tem področju sprejele vrsto ukrepov. To je okrepilo sodelovanje in souporabo informacij o tveganju med državami članicami, tudi prek sistema za obvladovanje tveganja na carinskem področju, ter izboljšalo obvladovanje finančnega tveganja. Več držav članic je poročalo tudi o izboljšanju analize tveganja zaradi novih ali izboljšanih sistemov informacijske tehnologije in zaposlovanja ali usposabljanja osebja.

Vendar so številne države članice poročale tudi o ovirah, zaradi katerih niso mogle izvesti vseh zelenih ukrepov ali doseči nadaljnega napredka. Največji izzivi so nezadostna infrastruktura informacijske tehnologije, finančne omejitve, pomanjkanje človeških virov in nerazpoložljivost podatkov.

Sistem za obvladovanje tveganja na carinskem področju (CRMS)

Sistem za obvladovanje tveganja na carinskem področju je skupna podatkovna zbirka, v katero se pošiljajo in shranjujejo obrazci in sporočila. Države članice lahko dostopajo do njega, da bi opredelile, katere informacije je treba vnesti v nacionalni sistem za analizo tveganja ali katere informacije morajo sporočiti druga drugi.

Od leta 2005 se sistem za obvladovanje tveganja na carinskem področju redno posodablja, tako da se dodajajo nove funkcije in izboljšujejo uporabniške izkušnje. Leta 2016 je bila na podlagi izkušenj, pridobljenih od držav članic in uporabnikov sistema, sprejeta odločitev za popolno revizijo sistema (CRMS2). Prvi korak (analiza zahtev sistema CRMS2) je zdaj končan in v teku je razvojna faza. Temu bo sledila preskusna faza, preden bo CRMS2 predvidoma začel delovati v zadnjem četrletju leta 2021.

4. februarja 2020 je bilo v sistemu za obvladovanje tveganja na carinskem področju/kriznem upravljanju odprto posebno opozorilo v zvezi s krizo zaradi COVID-19, da bi državam članicam omogočili izmenjavo in prejemanje informacij in smernic o prednostnem razvrščanju tveganj za carinske kontrole v povezavi s COVID-19. Od takrat je bilo izdanih več kot 400 obrazcev za informacije o tveganju v zvezi z nevarnimi in neskladnimi medicinskimi izdelki, medicinskimi pripomočki in osebno varovalno opremo.

Tematske delovne skupine

Številne delovne skupine na ravni EU, ki jih sestavljajo predstavniki Evropske komisije in držav članic, dejavno obravnavajo ključna vprašanja za izboljšanje zmogljivosti carinskih kontrol in obvladovanja tveganja.

Skoraj vse države članice sodelujejo v eni ali več kontaktnih ali strokovnih skupinah, ustanovljenih v okviru carinskega programa, da bi okrepile sodelovanje na terenu in usklajevanje med carinskimi upravami na zunanjih mejah EU. Takšne skupine vključujejo kontaktno skupino za evropske kopenske meje (LFCG) ter več kontaktnih skupin za pristanišča in letališča (RALFH, ODYSSUD in ICARUS). Več držav članic

sodeluje tudi v skupini strokovnjakov za carino na vzhodni in jugovzhodni kopenski meji (CELBET), katere cilj je okrečiti in izboljšati operativno sodelovanje na tej meji EU.

2.5. Cilj 5 – Spodbujanje sodelovanja med organi in izmenjave informacij med carinskimi in drugimi organi na ravni držav članic in EU

Sodelovanje med organi ter izmenjava informacij med carinskimi in drugimi pristojnimi organi na ravni držav članic in EU sta v strategiji poudarjena kot pomembno sredstvo za zagotavljanje učinkovitejšega obvladovanja tveganja ter izboljšanje varnosti in zaščite dobavne verige.

Izboljšanje sodelovanja in izmenjave informacij z drugimi organi je za večino držav članic pomembna prednostna naloga. Čeprav je bil pri oblikovanju sporazumov in memorandumov o soglasju med organi dosežen nadaljnji napredek, je večina držav članic poročala, da so bile izboljšave pri vključevanju informacij o tveganju ali okrepljeni praksi obvladovanja tveganja omejene zaradi pravnih omejitev, ki so bile med drugim povezane z nezadostno usklajenimi zahtevami glede zasebnosti podatkov in varstva temeljnih pravic. Številni pravni okviri, ki se zdaj uporabljajo pri sodelovanju med organi, se štejejo za oviro pri usklajevanju in določanju skupnih prednostnih nalog.

Služba Komisije, pristojna za carinske zadeve, je dejavno vključena v dejavnosti varnostne unije, delovna skupina za carinsko sodelovanje pa je obravnavala številna pomembna prednostna področja.

Varnost

Uredba o izvajanju uradnega nadzora (EU) 2017/625⁸ je začela veljati decembra 2019 in je vzpostavila celosten pristop k nadzoru uvoza živil, krme in živali. Poleg tega bo predlog Komisije za okolje enotnega okenca EU za carino vladnim agencijam omogočil sodelovalno obdelavo, deljenje in izmenjavo informacij ter boljše ocenjevanje tveganj.

Pravice intelektualne lastnine

Komisija je novembra 2020 sprejela akcijski načrt za pravice intelektualne lastnine⁹, katerega cilj je med drugim izboljšati uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, zlasti s krepitvijo zmogljivosti organov kazenskega pregona, podpora carinskim organom držav članic pri izboljšanju obvladovanja tveganja in ukrepov za boj proti goljufijam¹⁰ ter vzpostavitvijo zbirke orodij EU za boj proti ponarejanju. Namen zbirke orodij je (i) pojasniti vloge in odgovornosti vseh udeleženih akterjev (imetnikov pravic, dobaviteljev, različnih skupin posrednikov¹¹ in javnih izvršilnih organov, vključno s carinskimi organi)

---

⁸ UL L 95, 7.4.2017, str. 1.

⁹ COM(2020) 760.

¹⁰ COM(2020) 581 final.

¹¹ Npr. spletne platforme, družbeni mediji, oglaševalska industrija, plačilne storitve, regulatorji/registri domenskih imen ter prevozniki in logistična podjetja.

ter (ii) opredeliti načine za okrepitev sodelovanja med njimi, zlasti pri izmenjavi ustreznih podatkov o blagu in gospodarskih subjektih.

Izboljšanje sodelovanja z organi kazenskega pregona

Velika večina držav članic izvaja ali je dokončala dejavnosti za izboljšanje sodelovanja z organi kazenskega pregona. To vključuje sodelovanje v projektih in skupnih operacijah z Europolom in nacionalnimi organi kazenskega pregona, sporazume o sodelovanju in izmenjavo informacij ter sodelovanje pri pripravi na izvajanje ICS2.

Vendar so nekatere države članice sporočile težave, kot so pravni izzivi, nezadostni človeški in finančni viri ter pomanjkanje orodij informacijske tehnologije, zaradi katerih niso mogle izvesti zelenih ukrepov ali doseči večjega napredka v sodelovanju z drugimi organi na ravni držav članic in EU.

Evropska agenda za varnost

Carinski organi EU imajo kot nadzorniki za pretok blaga na zunanjih mejah EU ključno vlogo pri zaščiti EU in njenih državljanov ter mednarodnih dobavnih verig pred kriminalnimi dejavnostmi in terorističnimi napadi. Komisija z izvajanjem strategije in akcijskega načrta EU za obvladovanje tveganja na carinskem področju prispeva k izvajanju evropske agende za varnost. Nova strategija EU za varnostno unijo za obdobje 2020–2025¹², sprejeta 27. julija 2020, se nanaša na pomen varne zunanje meje in ključno vlogo carinskih organov v boju proti čezmejnemu kriminalu in terorizmu. Nanaša se tudi na akcijski načrt „Dvig carinske unije na naslednjo raven“, sprejet 28. septembra 2020¹³, v katerem so bili napovedani ukrepi za okrepitev obvladovanja tveganja in izboljšanje notranje varnosti, vključno z oceno izvedljivosti povezave med ustreznimi informacijskimi sistemi za analizo varnostnega tveganja.

Akcijski načrt delovne skupine za carinsko sodelovanje

Osredotočenost na kršitve pravic intelektualne lastnine se je nadaljevala v okviru devetega akcijskega načrta delovne skupine za carinsko sodelovanje (2018–2019), dejavnosti na tem področju pa se bodo predvidoma nadaljevale v okviru naslednjega akcijskega načrta.

Podobno so bili razviti ukrepi delovne skupine za carinsko sodelovanje za kazniva dejanja zoper okolje. Deseti akcijski načrt za obdobje 2020–2021 vključuje ukrepe, osredotočene na prehod nevarnih in drugih odpadkov preko meja, nezakonito trgovino s snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč, in omejitve trgovine, da bi se podprla okoljska trajnostnost.

---

¹² COM(2020) 605 final.

¹³ COM(2020) 581 final.

Carinski organi so bili prav tako vključeni v mehanizem poročanja o oceni ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala (SOCTA) prek namenskega ukrepa delovne skupine za carinsko sodelovanje za „boljše vključevanje carine v SOCTA EU“. Deseti akcijski načrt delovne skupine za carinsko sodelovanje vključuje poseben nadaljnji ukrep na tem področju.

Hkrati se sinergije med ciklom politike EU 2018–2021/EMPACT in desetim akcijskim načrtom delovne skupine za carinsko sodelovanje za obdobje 2020–2021 nadalje krepijo, da bi uskladili in po potrebi vključili ukrepe delovne skupine za carinsko sodelovanje v cikel politike EU.

2.6. Cilj 6 – Krepitev sodelovanja z gospodarskimi subjekti

Sodelovanje med carinskimi organi in gospodarskimi subjekti se je izboljšalo predvsem z okrepitevijo koncepta pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO). Države članice so na splošno izrazile, da so rezultati tega programa EU, vključno z večjim dostopom do podatkov in njihovo kakovostjo ter večjo ozaveščenostjo o programu o pooblaščenih gospodarskih subjektih ter okrepljenim sodelovanjem in komunikacijo z gospodarskimi subjekti, privedli do bolj osredotočenih nadzornih dejavnosti in olajšanja zakonite trgovine. Manjše število carinskih uprav se je srečalo z velikimi izzivi, zaradi katerih niso mogle izvesti zelenih ukrepov ali doseči večjega napredka v sodelovanju z gospodarskimi subjekti. Glavnih nekaj izzivov se je nanašalo na sisteme informacijske tehnologije, pomanjkanje človeških zmogljivosti in strokovnega znanja ter zakonodajo – vključno s Splošno uredbo o varstvu podatkov.

Krepitev programa EU o pooblaščenih gospodarskih subjektih

Komisija in države članice so se dogovorile o celoviti strategiji in metodologiji za izboljšanje zanesljivega izvajanja programa, vključno s krepitvijo povezav z obvladovanjem tveganja na carinskem področju. Načrtuje se tudi nadaljnje izboljšanje razumevanja programa s strategijami ozaveščanja, ki jih je treba razvijati skupaj z gospodarskimi subjekti.

Te dejavnosti vključujejo zlasti obiske Komisije za ugotavljanje dejstev v vseh državah članicah, da bi ocenila, kako se izvaja program o pooblaščenih gospodarskih subjektih, in opredelila dobre prakse. Ti obiski so se začeli julija 2019, vendar so bili leta 2020 ustavljeni zaradi razmer v zvezi s COVID-19. Prve ugotovitve vključujejo številne dobre prakse, ki bodo na voljo vsem državam članicam.

Poleg tega obstajajo številne slabosti, ki jih je ugotovilo tudi Evropsko računsko sodišče, zlasti v zvezi z notranjimi kontrolami, spremljanjem, sodelovanjem med pooblaščenimi gospodarskimi subjekti in službami za obvladovanje tveganja ter posebnim položajem hitre pošte/poštnih storitev. Te teme bo treba obravnavati med drugim s spremembo smernic za pooblaščenih gospodarske subjekte in po potrebi s pravnimi določbami.

Neposredni dostop za gospodarske subjekte eAEO

Modul AEO (e-AEO) portala EU za gospodarske subjekte, ki ga je zasnovala Komisija skupaj z državami članicami, je začel delovati 1. oktobra 2019 (za prvo fazo) in 16. decembra 2019 (za drugo fazo). Zagotavlja enotno točko dostopa do sistemov pooblaščenih gospodarskih subjektov in zavezujočih tarifnih informacij. Olajšuje in pospešuje izmenjavo informacij, sporočil in obvestil v zvezi z zahtevki za pridobitev statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta, dovoljenji in postopki njihovega upravljanja, kot je določeno v carinskem zakoniku Unije ter povezanih delegiranih in izvedbenih aktih. Cilj modula je uskladiti dostop gospodarskih subjektov do različnih carinskih sistemov EU. Vsi drugi carinski sistemi EU naj bi se v bližnji prihodnosti povezali s tem portalom.

2.7. Cilj 7 – Izkoriščanje potenciala mednarodnega carinskega sodelovanja

Sodelovanje in izmenjava carinskih informacij s tretjimi državami imata pomembno vlogo na področju carinske unije in skupne trgovinske politike.

Komisija zastopa EU v Svetovni carinski organizaciji (WCO) in zagotavlja, da so načela in pravila EU vključena v mednarodne standarde, zlasti na področjih, pomembnih za obvladovanje tveganja na carinskem področju, kot so nomenklatura in klasifikacija blaga, e-trgovanje ter varnost in zaščita. Komisija je pred kratkim začela tudi dejavno sodelovati pri reviziji Kjotske konvencije in zbornika o obvladovanju tveganja.

Pilotni projekt inteligentnih in varnih trgovinskih poti (SSTL) s Kitajsko

V zadnjem obdobju se je število upravljavcev, inteligentnih in varnih pristanišč in trgovinskih poti še povečalo, pilotni program pa se je v sedanjih pogojih izmenjave podatkov razširil na druge načine prevoza. Zlasti se je povečalo število železniških poti med EU in Kitajsko, poleg tega pa je več držav članic vzpostavilo zračne poti. Projektu SSTL sta se pridružili tudi dve platformi za e-trgovanje, s čimer se je olajšalo obvladovanje artiklov, s katerimi se trguje v velikih količinah.

Vzajemno priznavanje pooblaščenih gospodarskih subjektov (AEO)

Komisija je nadaljevala izvajanje obstoječih sporazumov o vzajemnem priznavanju s Kitajsko, Japonsko, ZDA, Norveško in Švico. Poleg tega je začela pogajanja s Kanado o sporazumu o vzajemnem priznavanju in izvedla pripravljalne ukrepe s Singapurjem.

Dvostranski sporazumi o carinski varnosti

Komisija je dosegla napredek pri pogajanjih o spremembah dvostranskih sporazumov o carinski varnosti s Švico in Norveško, da bi jih uskladila z zadnjimi spremembami zakonodaje EU. Komisija je prav tako intenzivno sodelovala s Švico in Norveško pri njenem sodelovanju v sistemu ICS2 ter pri vseh povezanih pravnih in operativnih postopkih za gospodarske subjekte in pogodbenice.

3. SISTEM SPREMLJANJA

Svet je v svojih sklepih iz januarja 2019 pozval Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami oblikuje okvir za uspešnost in spremljanje za bolj sistematično in okrepljeno spremljanje izvajanja strategije v prihodnosti.

Sedanja strategija sicer traja od leta 2014 do leta 2020, vendar mora ta okvir za spremljanje zajemati njeno naslednico. Čeprav so vse podrobnosti te prihodnje strategije zdaj v pripravi, bo verjetno obravnavala in nadalje spremljala številna vprašanja, opredeljena v sedanji strategiji. Komisija je pripravila osnutek okvira za spremljanje (glej delovni dokument služb Komisije, priložen temu poročilu), vendar bo nekatere operativne vidike mogoče opredeliti šele ob sprejetju nove strategije.

SKLEPNE UGOTOVITVE

To poročilo in priloženi delovni dokument služb Komisije zagotavljata vpogled v stanje izvajanja trenutne strategije za obvladovanje tveganja na carinskem področju in akcijskega načrta EU do konca leta 2020. Iz njiju je razvidno, da so države članice in Komisija od objave prejšnjega poročila dosegle pomemben napredek pri izvajanju strategije in akcijskega načrta. Države članice so strategijo uporabile za izboljšanje obvladovanja tveganj na carinskem področju in ji pripisujejo številne pozitivne dosežke. To vključuje večjo ozaveščenost o obvladovanju tveganja v nacionalnih upravah in okrepljeno podporo, da postane obvladovanje tveganja pomembnejša prednostna naloga.

Kljub temu napredku je treba postopke in obveznosti v sedanjem okviru še okrepiti. To vključuje: (i) boljšo uporabo obstoječih podatkov, da se omogoči več boljših analiz tveganja; (ii) učinkovitejše postopke za obravnavanje naraščajoče količine blaga, ki prihaja z e-trgovanjem; (iii) jasnejša pravila; (iv) strožji kontrolni odziv držav članic, kadar so bila tveganja ugotovljena na ravni EU in sporočena državam članicam; (v) bolj sistematično sodelovanje z drugimi organi in (vi) boljše sisteme spremljanja za pooblaščen gospodarske subjekte. Hkrati morajo carinski organi zagotoviti proaktivne in inovativne odzive za reševanje novih izzivov, ki ogrožajo tradicionalne pristope k obvladovanju tveganja in nadzoru na carinskem področju.

Analiza tveganja ostaja ključni element učinkovitosti carinskih kontrol, ki carinskim organom omogoča ciljno usmerjanje kontrol v razmerah, ko naraščajoči obseg in hitrost trgovine zahtevata še bolj selektiven in ciljno usmerjen pristop kot kdaj koli prej.